

til forskjellige Love angaaende Communerne Bestyrelse, deels Landets, deels Kjøbstædernes, deels Kjøbenhavn, saaledes troer jeg ogsaa, det vil stille sig med Hensyn til Skolevæsenet paa den Maade, at man maa ordne Forholdet særlig for Kjøbenhavn, for Kjøbstæderne og for Landet; paa den Maade troer jeg, at man lettest kommer til et Resultat. — Jeg skal dernæst henvende mig til den ærede Kirkeminister med Anmodning om, at han ikke vil tage Skolevæsenets Tilstand af Sigte, og jeg vil oppebie den ærede Ministers Udtalelser om, hvorvidt han er tilbøielig til at nedsætte en Regjeringscommission; thi jeg troer, at Spørgsmaalet bedst ordnes ved en af Regjeringen nedsat Commission. Jeg vil imidlertid allerede nu udtale, at Almueffskolevæsenet paa Landet trænger til en Omordning, og det er vel sagtens ogsaa det, Forslagsstillerne have sigtet til, idet de have talt om en Undersøgelse. Som bekendt, er Hovedloven for Almueffskolevæsenet af 29de Juli 1814; den er altsaa meget gammel, og de Forandringer, der senere ere foregaaede, men som ere ubetydelige, have ikke kunnet raade Bod paa de Mangler, der ere tilstede. Man var, som bekendt, engang inde paa den indbyrdes Underviisning og lernede Almueffskolevæsenet paa Landet efter denne Methode, men det har man forsaavidt ganske frafaldet, og det har viist sig, at man virkelig ikke har havt nogen betydelig Gavn af de senere Love, der ere udfomne; navnlig troer jeg, at Loven af 8de Marts 1856 slet ikke er heldig i sin Heelhed, og at man ikke dengang havde Blikket aabent for de Brøst, der ere tilstede ved vort hele Almueffskolevæsen. Jeg kommer her til at tænke paa, at jeg saae udtalt i et Blad, at Folkethinget havde et Møde til Kl. 12 om Natten for at faae Ende paa den uhyggelige Skolelov, og det gav mig en Anthydning af, at man dengang helst saae at slippe saa let som mulig fra den Sag. Dette, troer jeg, viser, at der er en dybsølt Trang tilstede. Jeg skal ikke udtale mig om, i hvilken Retning jeg har tænkt mig, at Omordningen skulde gaae, thi det ligger ikke for; men jeg haaber, som jeg har udtalt, at den ærede Minister ikke vil tage Sagen af Sigte, og at han ved de Midler, der staae til hans

Raadighed, vil virke hen til, at vi snart kunne komme til en Omordning.

Bille: Den levende Lovgivnings-Sver, som besjæler det ærede Medlem, der idag optraadte som Ordfører for endeel Forslagsstillere (Frederiksen), og de Folkethingsmænd, med hvilke han i det Hele virker sammen, har i denne Samling givet sig Lust paa meget forskjellige Maader. Vi have seet dem høre et vigtigt Lovgivningsthema paa den Maade, at de have udarbejdet et heelt Lovforslag, som de have lagt for os, indeelt i Paragrapher og indeholdende de Bestemmelser, de ansee for nødvendige. Det var i Spørgsmaalet om Lehn, Stamhusene og Fideicommissgodfers Overgang til fri Eiendom. Et andet Spørgsmaal have de anseet det for hensigtsmæssigt at tage under Behandling paa den Maade, at de have henstillet til den paagældende Minister at træffe de fornødne Foranstaltninger til, at en Forandring i den derom bestaaende Lovgivning kunde indtræde. Jeg sigter herved til det Forslag, de ærede Medlemmer have indgivet om at anmode Finantsministeren om at tage hele Sportellovgivningen under Overveielse. Nu kommer der en tredje Form, hvorunder den samme livlige Interesse og Lovgiver-Lyst giver sig tilkjende, rettet paa Skolevæsenet; her er det da en parlamentarisk Commission, de bringe i Forslag, uden at der iøvrigt siges Noget videre om Formen eller om de ledende Grundtræk, hvorefter den hele Undersøgelse skulde skee. Det ærede Medlem, der førte Ordet for Forslagsstillerne (Frederiksen), har udtalt sig om forskjellige Punkter, der staae i Forbindelse med denne Sag; men jeg maa tilstaae, at naar jeg hører ham, og naar jeg seer Navnene paa de Mænd, der med ham deeltage i Indbringelsen af Forslaget, kommer jeg til noget at være i Tvivl om, at det ærede Medlem har været heldig i at fungere som Ordfører for de Anskuelse, der overhovedet røre sig hos de nitten Herrer. Jeg har en stærk Fornemmelse af, at der i hans Motivering var noget mere Individuelt, end det egentlig var hensigtsmæssigt ved en Felighed som denne, hvor saa stort et Antal af Folkethingets Medlemmer have forenet sig om